

Tid Torsdagen den 16 december 2021 kl. 16.30 – 17.05
Plats Bråvallasalen, Stadshuset
Justering Måndagen den 20 december 2021, §§ 1-24, 26-33, 35-53

Omedelbart justerade paragrafer

Justering Torsdagen den 16 december 2021, §§ 25, 34, 54

Johan Nilsson

Emilia Bjuggren

Närvarande**Beslutande ledamöter:**

Johan Nilsson (M) ordföranden

Emilia Bjuggren (S) vice ordföranden

Annika Elmlund (M)

Bo Sundin (M)

Peter Backlund (L)

Hampus Rubaszkin (MP) §§ 1-50, 52-54

Susanne Wicklund (C)

Anders Göransson (S)

Jonathan Metzger (V)

Tjänstgörande ersättare:

Niklas Sandstedt (M)

för Arne Fredholm (M)

Ylva M Larsson (MP)

för Hampus Rubaszkin (MP) § 51

Andreas Lind (S)

för Maria-Elsa Salvo (S)

Susanne Urban (V)

för Clara Lindblom (V)

Anders Edin (SD)

för Christina Wallmark (SD)

Ersättare:

Mikael Valdorson (M)

Bo Fellström (M)

Fredrik Sand (M)

Joakim Rönnbäck (L)

Ylva M Larsson (MP) §§ 1-50, 52-54

Torsten Lindström (KD)

Tjänstemän:

Förvaltningschefen Johan Castwall, Jenni Almgren, Timmie Aspelin, Ann-Charlotte Bergqvist, Göran Carlberg, Lena Holm, Sara Högne, Eleonor Eklind Forslin, Sara Lundén, och Daniel Roos samt borgarrädssekreteraren Daniel Carlsson-Mård och personalföreträdaren Luis Lopez §§ 1-6.

§ 25**Årstaskogen-Årsta holmar naturreservat, förslag till utvidgning och viss revidering**

Dnr E2021-00677

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden godkänner för sin del samrådsredogörelsen.
- 2 Exploateringsnämnden föreslår en för egen del kommunfullmäktige att besluta att utvidga Årtaskogen - Årsta holmar naturreservat till att omfatta det område som framgår av bilaga 1 till exploateringskontorets, stadsbyggnadskontoret och miljöförvaltningens gemensamma tjänsteutlåtande.
- 3 Exploateringsnämnden föreslår för egen del kommunfullmäktige att besluta att revidera beslutet om Årtaskogen - Årsta holmar naturreservat enligt bilaga 2 till exploateringskontorets, stadsbyggnadskontoret och miljöförvaltningens gemensamma tjänsteutlåtande samt att kommunfullmäktige fastställer skötselplanen i bilaga 3 till exploateringskontorets, stadsbyggnadskontoret och miljöförvaltningens gemensamma tjänsteutlåtande som skötselplan för naturreservatet.
- 4 Exploateringsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets, stadsbyggnadskontoret och miljöförvaltningens gemensamma tjänsteutlåtande från den 23 november 2021.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

- 1) Ordföranden Johan Nilsson m.fl. (M), Peter Backlund (L), Hampus Rubaszkin (MP), Susanne Wicklund (C), vice ordföranden Emilia Bjuggren m.fl. (S) och Jonathan Metzger m.fl. (V) föreslår (se beslutet).
- 2) Anders Edin (SD) föreslår att nämnden avslår kontorets förslag till beslut, samt att därutöver anföra följande:

På ett generellt plan är lämpligt att samplanera naturmark och mark för ny bebyggelse för att säkra utrymme för bostadsbyggande, infrastruktur och bostadsnära rekreation och naturupplevelser. I vissa fall kan det vara bättre att

planlägga bostadsnära naturmark som parkmark än som naturreservat, eftersom detta kan öppna upp för en mer aktiv användning för rekreation. I planeringskretsar används ibland uttrycket: "En kaj mot det gröna". Detta innebär att ny exploatering med måttlig skala eller anläggningar för rekreation, odling etc, kan uppföras i gränsen mot naturmark.

Det kan skapa en mer tillgänglig och offentlig gräns mot det gröna, med väl utformade entréer där den bebyggelsenära naturmarken detaljplaneras för rekreation, lokal odling, lekplatser, utegym och andra bostadsanknutna verksamheter. Det kan stärka den gröna strukturen och skapa trevliga bostadsmiljöer i samspel med naturen.

Att som i detta fall inrätta ett naturreservat i direkt anslutning till existerande bebyggelse kan ses som ett utslag av restriktionsplanering där bebyggelse respektive naturmark ses som motsatta intressen, som i viss mån står i konflikt med varandra. Vi förordar i denna typ av situationer ett bredare perspektiv där en väl fungerande helhet består av kombinationen natur och bebyggelse. Det skulle vara fullt möjligt att i detta område skapa en mer rik helhet, med både ny naturnära bebyggelse och kraftigt förstärkta natur- och rekreationsvärden. Området bör därför detaljplaneras med mer bostäder i en måttlig skala väl anpassad till befintliga bostäder, struktur, topografi och lokalgator. Området skulle med denna inriktning kunna ge värdefulla tillskott till Stockholms högst satta bostadsmål, med en barnvänlig närmiljö och bevarade naturvärden. I ett flertal aktuella planer, redan beslutade och kommande, finns möjlighet att på ett bättre sätt än idag planera för en både måttligt tät och grön stad. Erfarenhetsmässigt är den gårds- och naturmark som är belägen allra närmast bostäder och annan bebyggelse den som också har högst användning för rekreation och lek, samtidigt som utformningen av denna har störst betydelse vad gäller utsikt, solinfall, mikroklimat och upplevelsen av stadsdelen.

Vi menar att behovet av att bygga mycket bostäder inte motiverar eller förutsätter en närmiljö med mycket hög exploatering, skuggiga och trånga bostadsgårdar eller mycket höga hus. Det går att bygga lika mycket med en måttligare skala med generösa parker och trevliga gröna innergårdar. Ett sådant byggande innebär ibland att mark som är tänkt att bevaras som skog eller öppna fält, eller som reservat, inkluderas i bostadsplaneringen. Istället för att kraftigt förtäta inne i dagens gröna bostadsområden, utan att tillföra nya kvaliteter och en trivsammare närmiljö, menar vi att det ibland kan vara bättre att utvidga ett bostadsområde på

obebyggd mark – och där skapa en grön och trivsamt stadsmiljö. Området kring Årsta och Årstaviken är ett område där det vore lämpligt att utreda en sådan möjlighet.

Beslutsgång

Ordföranden Johan Nilsson (M) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag som stöds av ordföranden Johan Nilsson m.fl. (M), Peter Backlund (L), Hampus Rubaszkin (MP), Susanne Wicklund (C), vice ordföranden Emilia Bjuggren m.fl. (S) och Jonathan Metzger m.fl. (V)

Reservation

Anders Edin (SD) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Särskilt uttalande

Ordföranden Johan Nilsson m.fl. (M), Peter Backlund (L), Hampus Rubaszkin (MP) och Susanne Wicklund (C) lämnar särskilt uttalande enligt följande:

När Stockholm växer ökar behovet av fler bostäder, arbetsplatser och verksamheter. Samtidigt är stadens grönområden och natur en del av det som gör Stockholm till en trivsamt, attraktiv och hållbar stad. Nybyggnation ska kunna samspela med Stockholms grönområden på ett hållbart sätt, och när Stockholm växer ska vi sträva efter att bevara våra uppskattade och viktiga naturområden. Därför ser den grönbå majoriteten med glädje på att staden nu kommer att utvidga Årstaskogen – Årsta Holmars naturreservat till att även innefatta de områden som ingick i ett förslag till naturreservat som var ute på samråd 2014.

Eventuella framtida markanspråk utanför naturreservatets nya gränser ska i sedvanlig ordning prövas i detaljplan och det är viktigt att ta i beaktande den gröna kopplingen mellan Årstaskogen och Hammarbyskogen, som ska stärkas och beaktas i Gullmarsplansprogrammet. Ekologiska samband, biologisk mångfald och stockholmarnas närhet till natur-, frilufts- och grönområdena även utanför naturreservatets nya gränser behöver fortsatt beaktas i stadens övergripande stadsutvecklingsarbete.

Vice ordföranden Emilia Bjuggren m.fl. (S) lämnar särskilt uttalande enligt följande:

Det har varit mycket viktigt för socialdemokraterna att Årstaskogen blev ett naturreservat för att skydda och utveckla parken till ett stadsnära naturområde för friluftsliv och rekreation med höga upplevelsevärden. Inte minst har det

varit viktigt att öka tillgängligheten och göra att fler Stockholmare får njuta av denna mycket vackra miljö.

Den utformning av parken som beslutades år 2017 innebar en utökning av reservatet jämfört med tidigare förslag och möjliggjorde samtidigt en byggnation av ca 600 lägenheter i närområdet. En stor majoritet i kommunfullmäktige stod bakom beslutet trots att både Moderaterna och Kristdemokraterna i praktiken ville exploatera hela parken, de förstnämnda med hela 5000 bostäder i de värdefullaste delarna av parken. Så sent som februari 2016 sa Anna König Jerlmyr (M) i DN: ”Vi återtar vårt förslag om att göra Årstaskogen till Naturreservat” och ”Moderaterna räknar med 5000 bostäder i Årstaskogen”. Detta lyckades den rödgröna majoriteten glädjande nog stoppa.

Sedan dess har 600 möjliga bostäder i anslutning till det beslutade reservatet förhandlats bort, direkt efter valet år 2018, tillsammans med andra stora bostadsprojekt. Bland annat i Spångadalen där 800 bostäder togs bort liksom ett stort antal bostäder med hyresrätt i anslutning till småhusområden.

Även stadsparken på Årstafältet är hotat i ovan nämnda överenskommelse genom att behålla en ca 3 hektar stor golfanläggning i parken, med 800 meter och upp till 30 meter höga staket, vilket hotar parkens tillgänglighet och blir en förfärlig barriär i parken. Ytan för den utlovade golfanläggningen motsvarar hela 20 procent av den kvarvarande parkytan som är 15 hektar. (Övriga 15 hektar är kolonilotter, skog, byggnader, mm)

Det är uppseendeväckande att just dessa ”löften” efter valet, som varken gagnar Stockholms anseende och förmåga att ta långsiktigt ansvar för högt bostadsbyggande eller en ansvarsfull parkutveckling, drevs igenom av en mycket liten minoritet i kommunfullmäktige. Det har länge funnits en praxis att efter genomförda val inte riva upp detaljplaner och liknande beslut där tydliga majoriteter godkänt sådana planer i kommunfullmäktige. Denna praxis bröts efter valet år 2018 vilket vi beklagar.

Jonathan Metzger m.fl. (V) lämnar särskilt uttalande enligt följande:

Vänsterpartiet välkomnar att Årstaskogens naturreservat utvidgas. I den tidigare uppgörelsen drev vi på för att få till stånd ett naturreservat som skulle omfatta hela Årstaskogen. Den processen innebar kompromisser för att säkerställa att ett

naturreservat alls skulle komma till stånd, men vi vidhåller
vår uppfattning att reservatet borde omfatta hela skogen.

Ersättaryttrande

Torsten Lindström (KD) instämmer i särskilt yttrande från
ordföranden Johan Nilsson m.fl. (M), Peter Backlund (L), Hampus
Rubaszkin (MP) och Susanne Wicklund (C).

Vid protokollet
Timmie Aspelin